

שירי חלוצים 11

שירי ירושלים

וכשאומר לכה דודי מילים: עממי י"ד' תרגום/נוסח עברי: לא ידוע לחן: אברהם גולדפאדן? 1883
<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=311>

<p>אז איך וועל זאָגן : לכה דודי, זאָלט איר זאָגן : טשיריביריביים. אז איך וועל זאָגן : לקראת פלה, זאָלט איר זאָגן : טשיריביריבאָם.</p> <p>לכה דודי, טשיריביריביים, לקראת פלה, טשיריביריבאָם, לכה דודי, לקראת פלה, טשיריביריביריביריבאָם.</p>	<p>וכְּשֶׁאָמַר : "לְכֵה דוֹדִי –" תֹּאמְרוּ בְּלִבְכֶם : "צִירֵי-בִירֵי-בוֹם." וכְּשֶׁאָמַר : "לְקִרְאֵת פֶּלֶה –" תֹּאמְרוּ בְּלִבְכֶם : "צִירֵי-בִירֵי-בוֹם." לְכֵה דוֹדִי – צִירֵי-בִירֵי-בוֹם, לְקִרְאֵת פֶּלֶה – צִירֵי-בִירֵי-בוֹם. לְכֵה דוֹדִי לְקִרְאֵת פֶּלֶה – צִירֵי-בִירֵי-בִירֵי-בוֹם. וכְּשֶׁאָמַר : "יְרוּשָׁלַיִם –" תֹּאמְרוּ בְּלִבְכֶם : "צִירֵי-בִירֵי-בוֹם." וכְּשֶׁאָמַר : "עִיר הַקִּדְּשׁ –" תֹּאמְרוּ בְּלִבְכֶם : "צִירֵי-בִירֵי-בוֹם." יְרוּשָׁלַיִם – צִירֵי-בִירֵי-בוֹם, עִיר הַקִּדְּשׁ – צִירֵי-בִירֵי-בוֹם. יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְּשׁ – צִירֵי-בִירֵי-בִירֵי-בוֹם.</p>
---	--

<p>במחצקה נפל אביך ונשמתו בתהו. אין דבר, סגר את פיך תהי חוצב כמוהו.</p> <p>ירושלים עיר הקדש. למה ומדוע לא נתת לי בזה החדש יומים בשבוע?</p> <p>תהי חוצב, תחצב בסלע תבנה ירושלים! אם הבכי הוא בסלע— השתיקה בשנים.</p> <p>ירושלים עיר הקדש למה ומדוע לא נתת לי בזה החדש יומים בשבוע?</p>	<p>תשרי סבא פנה ערף אל הרי האלף. משתעל פה כבר החרף ובעיניו הדלף.</p> <p>ירושלים עיר הקדש למה ומדוע לא נתת לי בזה החדש יומים בשבוע?</p> <p>ובצרוף בוכה הילד צומחות לו שנים. גלמוד הוא בכל החלד כי הורים לו און.</p> <p>ירושלים עיר הקדש למה ומדוע לא נתת לי בזה החדש יומים בשבוע?</p> <p>אל תבכה, בני, בלי הרף, אל תבכה לעד, דע: אמך כובסת, ובערב תביא לך שוקולדה.</p> <p>ירושלים עיר הקדש למה ומדוע לא נתת לי בזה החדש יומים בשבוע?</p>
---	---

אצל כותל מערבי מילים: לא ידוע תרגום/נוסח עברי: שניאור זלמן דב בר בן מאיר נפתלי הרץ

גולדברג לחן: לא ידוע 1895?

<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=10640>

אָצַל כְּתוֹל מֵעֶרְבֵי שָׁמָּה
בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם
בְּכִי יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַע בְּרָמָה
צִעֲקוֹתֶם בּוֹקֵעַת שָׁמַיִם
צִיּוֹן תִּמְהַר הוֹפִיעַ
מֵאֵת אֲדֹנָי יִבְקָשׁוּ
שְׁלַח לָנוּ הַמּוֹשִׁיעַ
אוֹתוֹ יוֹם-יוֹם יְדַרְשׁוּ.

אָנָּה אֱלֹהֵינוּ, קָרֵב נָא יְשׁוּעָתָנוּ
לְךָ לְבַדְּךָ קוִינּוּ! הִבִּיאֵנוּ לְאֶרְצָנוּ!
אָנָּה אֱלֹהֵינוּ...

נִהְדָּרְתָּ בְּעֵדֵי עֲדָיִים
צִיּוֹן לְפָנֶיךָ הֵיטָה
מִכָּל מַמְלָכוֹת אֲפָסִים
בְּעֶשֶׂר וְכָבוֹד עָלְתָה
כְּכֹכְבִים מִסָּבִיב יָרַח
הוֹפְעָנוּ בִירוּשָׁלַיִם
עֲתָה תֵשֵׁב קוֹדֶר[?]
וְאֶנְחָנוּ כִּיתוּמִים חַיִּים

אָנָּה...

הַבַּיִת הַכֶּה לְרִסְיָסִים
מִרְכוּשָׁנוּ עָשׂוּ תֵּל
כְּלִיָּהּ בְּקִעוֹ לְכַפִּיָּסִים
שִׁדְד מִמֶּנּוּ הַכֹּל
כְּמָה רָאִינוּ מַחֲלָה וְנִגַּע
מֵאֵז גָּלִינוּ
סָבְלָנוּ אֶסוֹן וְפָגַע
מִשׁוֹנְאֵינוּ וְלוֹחֲצֵינוּ

אָנָּה...

<https://www.youtube.com/watch?v=3XNi7nUmOk4>

<p>בְּלֵב בּוֹטֵחַ בְּאֵתֵי הַלּוֹם הַקִּים אֶת הַרִיסוֹתֶיךָ אֵךְ אֵיךְ אֶבְנֶה אֶת בַּיִת מִקִּדְשֶׁךָ אִם אֵין שְׁלוֹם בֵּין בְּנֵיךָ? סִפְרָדִים, אֲשֶׁכְנִזִּים, תִּימָנִים, פְּלִשְׁתִּים עֲרַפְלִים וְגוֹרְגִיִּים וְחֲרָדִים וְחִפְשִׁים יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם לֹא זֹאת חֲזִיתִי בְּחֵלוֹם! יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם בֵּין בְּנֵיךָ הַשָּׂרִי נָא שְׁלוֹם!</p> <p>מַעַל פְּסַגַּת הַר הַצּוֹפִים שְׁלוֹם לָךְ, יְרוּשָׁלַיִם אֲלֹפֵי גוֹלִים מִקְצוֹת כָּל תֵּבֵל נוֹשְׂאִים אֵלֶיךָ עֵינַיִם בְּאֲלֹפֵי בְרָכוֹת הֵי בְרוּכָה מִקִּדְשׁ מְלָךְ, עִיר מְלוּכָה יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם אֲנִי לֹא אֲזוּז מִפֶּה! יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם יְבוּא הַמְּשִׁיחַ, יְבוּא!</p>	<p>מַעַל פְּסַגַּת הַר הַצּוֹפִים אֲשֶׁתְּחַוֶּה לָךְ אֶפְיִם. מַעַל פְּסַגַּת הַר הַצּוֹפִים שְׁלוֹם לָךְ, יְרוּשָׁלַיִם. מֵאֵה דוֹרוֹת חִלַּמְתִּי עֲלֶיךָ לְזָכוֹת, לְרֵאוֹת בְּאוֹר פְּנֵיךָ. יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם, הָאִירִי פְּנֵיךָ לְבָנֶךָ! יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם מִחֲרָבוֹתֶיךָ אֶבְנֶךָ!</p> <p>עִיר-פְּרָזוֹת הָיִית עִיר קִדְשִׁי נִשְׁבַּר בָּךְ כָּל בְּרִיחַ; אֵךְ עוֹד נִשְׂאָר בָּךְ שְׁעַר סְגוּר, זֶה שְׁעַר הַמְּשִׁיחַ. רַבְבוֹת בְּנֵיךָ שְׁלַחוּנֵי אֵלֶיךָ לְמַסָּר לְיָדֵי אֶת מִפְתַּחֲחוֹתֶיךָ. יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם נִשְׁבַּעְתִּי בְּשֵׁם אֲדָנִי: יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם הָאִירִי פְּנֵיךָ אֵלַי!</p>
--	--

הפרסום הראשון של השיר, מתוך "דאר היום", 26.10.1928, עמוד ב'. (תודה לישראל מידד)

עורי ציון מילים: מן המקורות לחן: משה וילנסקי הלחנה 1955 :
https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=4443&perf_id=8016

עורי ציון
הוי, עורי לבשי עיניך
עורי ציון, הוי, עורי

לבשי בגדי תפארתך ירושלים
עיר הקודש

עורי ציון...

כי לא יוסיף יבא-בך
לא יוסיף יבא-בך
עוד ערל וטמא

עורי ציון...

התנערי, התנערי מעפר
התנערי ירושלים

עורי ציון...

עורי ציון, עורי ציון, עורי ציון!

שמות הרבה לירושלים מילים: דן אלמגור לחן: נורית הירש

<https://www.youtube.com/watch?v=EqYnQCaBAnk>

שמות הרבה לירושלים
וכל שם נאה מחברו...

קרית מלך רב
קריה נאמנה
משוש כל הארץ
עיר בה דוד חנה

שמות הרבה לירושלים
וכל שם יפה מחברו...

יפה נוף, כתר בהרים
אריאל, עיר של זהב

ואם נבוא, נבוא למנות היום
את שמותיה של ירושלים

יכלה הנייר ותיבש הדיו
ותיגע כל יד והם לא יכלו...

נאה מכל, מכל השמות
נאה מכל - השם ירושלים.

שיר הנמל מילים: לאה גולדברג לחן: רבקה לוינסון כתיבה 1936 :

<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=160>

למרחקים מפליגות הספינות.
אָלף זָדים פּוֹרְקוֹת וּבוֹנוֹת,
אָנוּ כּוֹבְשִׁים אֶת הַחוּף וְהַגֵּל
אָנוּ בּוֹנִים פֶּה נָמַל פֶּה נָמַל.
מֵצֶק הַבְּטוֹן וּמוֹרֶם הַמָּנוֹף
סִירוֹת הַמְטָעֵן מְגִיעוֹת אֶל הַחוּף
תִּכְלֵת מְלִמְטָה וּתִכְלֵת מַעַל,
כָּכָה נִבְנָה הַנָּמַל הַנָּמַל.

למדבר מילים: חיים חפר (פיינר) לחן: אלכסנדר (סשה) ארגוב 1948-1949

<https://www.zemereshet.co.il/m/song.asp?id=630>

<p>אָרֶץ מְלוּחָה, רוּחַ וְזַעַם, הַלוֹחֲמִים חֲזָרוּ הוּ, כִּסְעָר.</p> <p>לְמַדְבָּר – אָרֶץ לֹא מִים. הוּ, אֶתְּ, אֶדְמָתִי, שְׁבִנוּ אֶלְיָד!</p>	<p>לָד, לָד לְמַדְבָּר, הַדְרָכִים יוֹבִילוּ. לִיל טָרֶם בָּא, לָד, אַחִי, אֶל הַמַּדְבָּר.</p> <p>שׁוּב, שׁוּב נִחְזֹר, הַצּוֹקִים יָרִיעוּ, שְׁמֶשׁ גְּדוֹלָה שֶׁל אֹר עוֹד תִּזְרַח עָלֵינוּ.</p> <p>לְמַדְבָּר – אָרֶץ לֹא מִים. הוּ, אֶתְּ, אֶדְמָתִי, שְׁבִנוּ אֶלְיָד!</p>
---	---

מתוך התכנית השלישית של הצ'זבטרון "הפלמ"חניק מחפש את המחר" (בכורה: 25.10.1948,
באר שבע).